

מסורת הש"ס

(א) יצמות יב: ק: נדה מה: נדרים לה: [ותוספתא נדה פ"ג, ג] קדושין עט: נדה סה: (א נדרים טו: עד: יצמות כט: לקמן מו: קדושין ד, ד) לקמן מה: (א [לעיל כט:]; ו) ב"ק נט: ע"ס, ו) דף טז:]; ח) דף נח:]; ט) [נדרים כג], (י) [שמות כג], (ז) [ע"י מוס' יצמות יב: (ומוס' נדה יג)], (ז) [וע"י מוס' נדה סה: ד"ה וכו"ת כי מיישני הגירסא], (מ) מ"י כ"י,

תורה אור השלם

- שמר פתאים וְ ידלותי וְלִי ידוּשִׁיעִי:

תהלים קטו ו
2. וְנָתַן הָאֵשׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לֵאבִי הַנֶּעֱרָר חֲמִשִּׁים כָּסֶף וְכֹל תַּחְיָה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עָנָה לֹא יוּכַל שְׁלָקָהּ כֹּל יָמֶיהָ:
דברים כב כ"י,

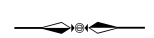
גליון הש"ס

תוס' ד"ה שלש וכו' דאע"פ שאינה מצווה על פ"ה ורביה: ע"י סנהדרין דף נט ע"ב מו"ק וסא:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שמה יעשה עובדה וכו' לורת השני. יב"ב ותוספות פרק המפתח הביא בשם רש"י שזלזל אחרון ממעין לורה הראשונה ע"ש גד"ה קמ"ל בדף כט מה"י ציננות דף יב כבוד רש"י ז"ל דוחק האחד את חברו ופוחת לורתו משמע להפעמים הראשון גובר ולפעמים השני גובר ופעם פי' כן ופעם פי' כן ואין כלן טעות: (ק' הגי' דפ"ר):

מוסף רש"י

משמשות מותרות לתת מון בתקום תשמיש כשהן משמשות, כדי שלא יתעצרו [בימות] יב: ושם (ק'): או: מתקנן הוה לשמש בעומ אלא יתעצרו [נדה מה:], שמה תעשה עובירה סנדל. ולד שאין לו לורה פנים וקיימא לן בתפסת נדה (סה): אין סנדל שאין עמו ולד, משל לחדס שטקד את חברו והחזיר לורתו לאחריו, דכשהיא מעוברת ותרומת ותתעברת דוחק האחד את חברו ופוחת לורתו כדלמיינן אין סנדל שאין עמו ולד [נדה מה:], שמה תגמול את בנה. אם תתעבר תהא לריסה לגמול את בנה מלהניק, כמו [בראשית כח] ויגמל, לשון הבלה [בימות יב:] תפריש את בנה מלהניק מתחת עיבורה [נדה מה:], ואיזוהי קטנה, שתתעברת ותמה [בימות ק]: הלאוהי להתעבר ולמות [שם יב:], פחות מיכן, אינה לריסה לשמש בעומ, דודאי לא תתעבר, ויתר על כן, אם תתעבר לא תמות [נדה מה, וכו"י] ימות יב:), אין בין גערות לבגרות אלא

ששה חדשים, כשהביאה

ומי מעברא.

בקטנות או בנערות כשהיא בת קנס סתלד בנערות:

משמשות במוך. מותר להן לשמש במוך ואינן כמשחיתות זרע: **שמה יעשה עוברה סנדל.** שאם תתעבר עובר שני פוחת השני את לורת (א) הראשון ודומה לסנדל שהוא דג צנים: **שמה סגמול אם בנה.** מפני שהחלצ נעבר כשמתעברת ואינו טוב ליונק ותלטרך להעתיקו משרדים ויימות: **פחות מאלן.** מבת אחת עשרה שנה משמשת כדרכה לפי שלא תתעבר: **ויטר על קן.** על בת שמים עשרה שנה משמשת כדרכה שאם תתעבר לא תמות. אלאם בקטנות לא מיעברא שיצא לכלל לידה דהא ותמות קמני: **וכי סימא.** מבת שמים עשרה ויום אחד שהגיעו ימי הנעורים נתעברה וילדה בנערות ותמה בנערות הא נמי יתא' דלמר שמואל אין צין גערות לבגרות אלא ששה חדשים משמשיא שתי גערות הויל נערה צלותן שמציא משמים עשרה שנה והלאה ומשמשיאם עד שמבגור ששה חדשים ותו לא. ומתניתא דקמני מבת שמים עשרה ואלין אי מעברא לא מתה במציאה שמי גערות קודם שמתעבר קאמר אכל כל זמן שלא הביאה קטנה היא. והאי דנקט מנין ויום אחד אפילו הביאה שערות אינו אלא שומא כדלמרנין במסכת נדה [ומי]. ובקדושין: **ופקע אב.** פקעה תביעת אב וזכה הלה בנהם שצדו שאין צעל דינו קיים וקנס לאו ממון הוא להורישו לאציה בתורת ירושה כל כמה דלא גביתה: **או אין בגר בקבר.** לאפקועי תביעת אב: **מר בר רב אשי.** לא צעי לה בעיא דרבא משום בגר בקבר אלא אם מתה בנערותה מי פקעה כי בגרות דמחיים או לא. ולהאי לישנא דמר בר רב אשי אליבא דרבא אמרו לעילא) מילתא דפשיטא ליה לאציי מיעביא ליה לרבא דאילו ללישנא קמא מפשט פשיטא ליה לרבא דמיתה לא תפקעה ודלא כרביי כל זמן שלא בגרה וכי קא מיעביא ליה בצגר בקבר קמבעיא ליה אכל במיתה כל זמן שלא בגרה פליג דלרביי ואמר לא תפקעה וחיבי: **מיסה עושה בגרות.** עושה דין בגרות דמפקעא כח אב כי בגרות: **מהו.** מי הוי לאציה או לעצמה: **בגרות מוילאה מרשום אב.** דלא מלינו שזיכתה לו תורה צבתו אלא מכר בקטנות ושאר שבח כגון קנסה ומעשה ידיה בנערות כדליפנין בפרק נערה [לקמן דף מו:]: אכל בבגרות לא אשכתן וכיון דלא ויזכה לו תורה אן מהיכל תיתי לן לזכותו בשלה: **ונישואין מוילאין מרשום אב.** כדאשכתן בהפרת נדרים דכל זמן דלא ניסת אציה מיפר ומשניסת אין יכול להפר: **צא עליה.** כשהיא נערה ובגרה: **לעצמה.** דכתיב(ונתן האיש

השוכב עמה לאצי הנערה אם נערה היא בשעת נתינה: **אציה וצעלה.** ואינו מופר עד שיפרו שניהם: **בתני' צושא ופגם.** צמתני' לקמן [ג:]: מפרש להו: **האונס נותן מיד.** לאציה אע"פ שכונסה: **לכשיוילא.** בגמרא [ע"צ] פריך אטו אשמו היא ומפרש לה לנשלא יכנס דאם כנסה אינו נותן קנס דכתיב(מהר ימהרנה לו ואם מאן ימאן וגו') כסף שקול אכל אונס כתיב ונתן חמשים כסף ולו תהיה לאשה: **עושה צעילא.** בכלי שבחר לו לשמות בו כלומר על כרחו ישאלה דכתיב לא יוכל לשלחה [דברים כג:]: **גב' ססופה**

אלו נערות פרק שלישי כתובות

ל"א.

שליש נשים משמשות במוך. פי' בקונטרס מותרות לשמש במוך אע"ג דשאר נשים אסורות משום השחתת זרע ואין נראה לר"מ (א) דהא קטנה ואילונית מותר לשמש בהדיהו ולא הוי השחתת זרע כיון שהוא דרך תשמים ומפרש ר"ת משמשות לריכות לשמש במוך אחר תשמים וענה טובה קמ"ל

ולר"י נראה לקיים פי' הקונט' דבריט נדה (דף ג.) משמע שהמוך הוא צמיעה כל שעה והוי כמשמש על האצנים ועל העצים ולא דמי למשמש קטנה ואילונית ועוד אפילו היטה נותנת מוך אחר תשמיש אסורה (א) דאף על פי שאינה מלווה על פריה ורביה מ"מ אסורה היא להשחית זרע כדמשמע בנדה (דף יג.) דתנן כל היד המרבה לדקוק צנשים משוחכת צאנשים תיקצן ומפרש בגמרא משום דנשים לאו צנות הרגשה נינהו משמע דאם היו צנות הרגשה הוו אסירי ויש לדחות דלאו צנות איסור הרגשה נינהו קאמר: **לרבי תימא בציור הוא בו' והא בלברא קאמר.** בקונטרס (בקדושין דף עט.) ל"ג ליה דצללו צלנד משמע טפי לא (א): **בא עזיה ונתארסה מהו.** לרבי עקיבא דמתני' קא מיעביא ליה דלמר נתארסה ומתגרסה קנסה לעצמה דמי אמרינן כיון שיצאה מרשות האב לענין קנס יהא קנסה לעצמה או דלמא כיון דלענין שאר מילי לא נפקא מרשות האב יהא קנסה לאציה אכל לרבי עקיבא דצרימא פשיטא דקנסה לאציה ולר' יוסי גלילי נהי דלמר אין לה קנס נמי לא מיעביא ליה דהא דאין לה קנס לאו משום מייפק מרשותא דאב היא אלא גזירת הכתוב הוא דאין לה קנס ולא נפקא באירוסין כלל מרשות אציה דאב זכאי בקדושה ונמעשה ידיה אע"ג דנתארסה והא דקא צעי לה סתם ולא קאמר לרבי עקיבא כדאיז מהו משום דהלכה כר' עקיבא מחזירי: **הוראי'ל ונישואין מוציאין מרשות אב.** פי' בקונט' דליפנין מהפרת נדרים ואע"ג דקי"ל דממונא מאיסורא לא יליפני ה"מ לאוקמה ברשות אב הוא דלא יליפני ממונא מאיסורא אכל לאפקוי מרשות אב יליפני שפיר מהפרת נדרים דבסדרא מועטת יש להוילאה מרשות אב ור"י קרא דלאוקמה ברשות אב איסורא וממונא שזין ה"ה לאפקוה (א) ונר"י מפרש דנישואין מוילאין מרשות אב מדדרישין איש אמו ואביו מיראו איש סיפק כו' אשה אין סיפק בידה לעשות ולא נהירא דמעשה ידיה אינו לצעל מן התורה: **במה** בגורת בא עזיה ובגרה לעצמה. פירוש דהא מלינו בוגרת שיוצאה מרשות אב לענין

ממון וקשה דה"ג נישואין מוילאין מרשות אב לענין ממון ואמאי צריך למילף מצוגרת וגראה דצא עליה ובגרה לעצמה נפקא לן מנותן לאצי הנערה דדרשינן לאצי הנערה ולא לאצי בוגרת:

צער דמאי. קשה לר"י דמאי קא מיעביא ליה וכי לא ידע הש"ס שיש צער גדול לצתולה צביאה ראשונה וכמה קטנות חולות מזה וכו"ת דמאותו צער פשיטא ליה להש"ס דפטור שצרי סופה להטעער בך תחת צעלה והא איכא כמה תנאי בהכונס [צ"ק דף נט. ושם] דלא חישי לכשא גופנא פירוש דבר שסופו להיות כן וגראה לר"י דצער צעילה משום תאות תשמיש אינו צא בשעת

הצא לו בשעת צעלה אכל מה שצא לו אחר כך מיפטר דגרמא בעלמא הוא הלכך צעי צער דמאי ורשב"א מפרש דפשיטא דצער של בתולים ליכא למימר דע"כ תנא דמתני' חישי לכשא גופנא דממפתה פטור: **אי**

סימני נערות אינה שווה להיות בוגרת אלא ששה חדשים, ופעמים שהיא מתהרת לבגור וסימניה נזכרים בדדיה דכתנן במסכת נדה (מז), פגה בותל וצמל (קדושין עט:). נערה המאורסה. להכי נקט נערה דדוקא נערה שהיא ברשות אציה דכתיב בנעוריה בית אציה (נדרים טו:).

עין משפט נר מצוה

סא א מיי' פ"ב מהל' אשות הל' ב טור ש"ע יו"ד סימן רלד סעיף א בהג"ה:

ע ב מיי' פ"ב מהל' נערה הל' טז סמג עשין נד טור אה"ע סימן קעו: **עא** ג מיי' שם הל' טו: **עב** ד מיי' פ"א מהל' נדרים הל' ט סמג לאון רמב טו"ש"ע י"ד סי' רלד סעיף א:

עג ה מיי' פ"ב מהלכות נדרים הל' ט סמג נערה הל' ז סמג עשין נד טו"ש"ע אה"ע סי' קעו סעיף א: **עד** ו מיי' פ"א שם הל' ג סמג שם טו"ש"ע שם סעיף ג: **עה** ז מיי' שם הל' ה טו"ש"ע שם סעיף ד:

תוספות ר"ד

נביא בא עליה ונשאת לעצמה הוראלי ובגרות מוציאה מרשות אב. פי' שלא מצינו שוכתה לו תורה בכתו אלא מכר בקטנותה ושאר שבח מכון כגון קנסה ומעשה ידיה בנערות כדילפי' לקמן בפ' נערה ונישואין נמי מוציאין מרשות אב. פירוש כדאשכתן בהפרת נדרים דכו"י שלא לצממה דכתיב ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה. אם היא נערה בשעת נתינה אף נישואין בא עליה ונשאת לעצמה: **בתני' המפתה נותן ג' דברים והאונס ד' המפתה נותן ברשת ופגם וקנס מוסיף עליו אונס שנותן את הצער מה בין אונס למפתה האונס נותן את הצער והמפתה אין נותן את הצער האונס נותן מיד והמפתה לכשיצאיא האונס שותה בעציצו. פי' בכלי שבחר לו לשתות בו כלומר ע"כ ישאנה דכתיב לא יוכל לשלחה כל ימיו והמפתה אם רצה להוציאא מוציא. פי' האונס נותן מיד ואע"פ שכונסה שנאמר ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף ולו תהיה לאשה. ודרש"י תו לו אתה כופה ולא לה:**